

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 355/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen vainajien jäännösten palauttamisesta Karoliinisesta instituutista Suomen kotiseurakuntiin

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Pauli Kiurun /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 355/2022 vp:

Oletteko uutena tiede- ja kulttuuriministerinä ehtinyt perehtyä vainajien jäännösten palauttamista koskevaan asiaan,

onko teillä arviota siitä, koska virallinen palautuspyyntö on valmis jätettäväksi Ruotsiin,

osaatteko arvioida, kuinka kauan palautuspyynnön käsittely Ruotsissa kestää ja

oletteko osaltanne kiinnostunut osallistumaan palautusjuhlallisiin Pälkäneelle ja kutsumaan mukaan ruotsalaisen kolleganne?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kysymys koskee Karoliinisen instituutin historiallisiin anatomisiin kokoelmiin sisältyvien, nykyisen Suomen alueelta peräisin olevien vainajien jäännösten mahdollista palauttamista Suomeen ja hautaamista uudelleen. Olen perehtynyt asiaan.

Karoliinisessa instituutissa on vuodesta 2015 alkaen tehty laajaa kartoitusta instituutin historiallisista anatomisista kokoelmista. Kartoitustyön osana valmistui keväällä 2020 raportti kokoelmiin sisältyvistä Suomesta peräisin olevista vainajien jäänteistä. Opetus- ja kulttuuriministeriö on käynyt näiden jäänteiden palauttamisesta jo pitkään virkamiestason keskusteluja. Keskusteluissa on ilmennyt, että päätöksenteon eteneminen Ruotsissa edellyttää virallista palautuspyyntöä Suomesta.

Ennen palautuspyynnön tekemistä on huolehdittava siitä, että tiedossa on paikka, jonne palautettavat jäänteet haudataan. Ajatuksena on ollut, että jäänteet haudattaisiin sopivaan paikkaan seurakunnan yleiselle hautausmaalle sillä paikkakunnalla, josta ne ovat peräisin. Karoliinisen instituutin raportin tiedot ovat kuitenkin osoittautuneet osin puutteelliseksi tai ristiriitaisiksi sen suhteen, missä paikoissa kaivauksia tehtiin vuonna 1873.

Museoviraston virkamiesten kanssa keskusteltiin syksyllä 2021 kaivauspaikkojen sijainnista. Vuodenvaihteessa valmistui arkeologi Juha Ruohosen tutkimusartikkeli Retziuksen retkikunnan kaivauksista (Muinaistutkija 4/2021). Artikkelista ilmenevien tietojen perusteella on saatu kohtalaisen todennäköinen varmuus siitä, missä Karoliinisen instituutin raportissa mainitut kaivauspaikat ovat sijainneet. Pääosa jäänteistä on peräisin Pälkäneen rauniokirkon kirkkomaalta, mutta lisäksi pienempiä määriä on peräisin Rautalammin kirkkomaan vanhasta

osasta, Keiteleen kunnan alueelta sijaitsevasta Toson saaresta, Pielavedeltä Pangansalon saaresta ja nykyisin Joensuuun kuuluvan Enon kirkonkylän läheltä Nesterinsaaresta.

Seuraavaksi on käytävä kyseisten seurakuntien kanssa keskustelut jäänteiden hautaamisesta niiden hautausmaille. Lisäksi on ratkaistava, esitetäänkö palautuspyyntö myös niiden jäänteiden osalta, joiden tarkempi alkuperä on epäselvä, ja minne nämä jäännökset siinä tapauksessa haudattaisiin. Virallinen palautuspyyntö on tarkoitus jättää mahdollisimman pian sen jälkeen, kun nämä asiat on huolellisesti selvitetty.

Tällä hetkellä ei ole arviota siitä, kuinka kauan palautuspyynnön käsittely kestää Ruotsissa. Myöskään mahdolliseen palautukseen liittyvät juhlallisuudet eivät vielä tässä vaiheessa ole olleet valmistelussa esillä.

Helsingissä 7.7.2022

Tiede- ja kulttuuriministeri Petri Honkonen

VN/19239/2022-OKM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: